

**Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти**

- file:///C:/Documents%20and%20Settings/Адміністратор/Мои%20документи/Nz_p_2013_122_27.pdf. – Назва з екран. – Дата звернення: 14.04.18.
2. *Кочубей Т.Д.* Василь Сухомлинський: виховання патріотичних почуттів у дитинстві [Електронний ресурс] / Т. Д. Кочубей. – режим доступу: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/5808/1/Кочубей%20Т.Д.%20В.%20Сухомлинський%20-%20виховання%20патріотичних%20почуттів%20у%20дитинстві.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення 13.04.18.
3. *Сірант Н. П.* Естетичне виховання дітей засобами природи [Електронний ресурс] / Н.П.Сірант. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/2/80.pdf>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 13.04.18.
4. *Степанюк Т.* Погляди Василя Сухомлинського щодо розвитку мови дітей, роль природи у цьому процесі [Електронний ресурс] / Т. Степанюк. – Режим доступу: <https://www.cuspu.edu.ua>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 12.04.18.
5. *Шильцова Л.М., Варзацька Л.О.* Інтегровані уроки рідної мови й мовлення в початковій школі [Електронний ресурс] / Л.М.Шильцова, Л.О.Варзацька. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua>. – Назва з екрана. – Дата звернення: 13.04.18.

**ІНТЕГРАЦІЯ НАВЧАЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ ЯК ЗАСІБ
ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ
МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА**

Іванова Л.О.

Криворізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №119
Криворізької міської ради Дніпропетровської області
E-mail: milanda783@gmail.com

Одна із проблем сучасної освіти — це неспроможність учнів застосовувати засвоєні знання, уміння та навички, способи діяльності у реальних життєвих ситуаціях, нездатність пристосовуватися до швидких змін життя, адаптуватися, уміти знаходити шляхи розв'язання проблем. Саме тому перед педагогами постає завдання виховати особистість, здатну до життєтворчої діяльності. Така особистість зуміє правильно

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

обрати свій шлях у житті, зважаючи на власні можливості, буде ставити перед собою завдання самовдосконалення й саморозвитку, що стане запорукою успіху в різних сферах діяльності.

«Знання законів життя незрівнянно важливіші від багатьох інших законів», — зазначав Г. Спенсер. «Ми виховуємо учня не як носія знань, а як людину, яка має жити в суспільстві і приносити йому користь», — писав В. О. Сухомлинський [5, с. 34]. Це думки різних людей, різних часів, а говорять про одне й і те ж: про вміння жити разом, вміння вчитися, вміння діяти, вміння жити взагалі. Це «чотири стовпи» в освіті, які визначають основні напрями формування життєтворчої особистості.

Навчальний предмет «Я у світі» — єдиний предмет у шкільній програмі, який навчає дитину жити. Водночас цей курс є ядром виховного впливу на особистість дитини й органічно пов'язаний з системою знань, які передбачені іншими предметами, програмою позакласної діяльності [4, с. 204]. Саме тому доцільно сприяти розвитку життєвих навичок учнів, які необхідні для становлення життєтворчості, засобами інтеграції курсу «Я у світі» з іншими предметами та позакласною діяльністю.

При вивченні в 3 класі теми «Дружба. Правила товаришування» був проведений інтегрований урок з літературного читання та «Я у світі». Була вибрана нестандартна форма уроку — урок-мюзикл, що дало можливість не тільки проаналізувати казку «Бременські музики» і зробити повчальні висновки, а й розвинути в учнів акторську майстерність, вміння працювати в команді, вміння проводити правильну самооцінку як своїх дій, так і дій своїх товаришів. А це і є важливі життєві навички.

Тему «Навчання як складова життєвого успіху» доцільно об'єднувати з уроком закріплення знань з математики. Під час таких занять учні опиняються в школі чарів та магії Хогвартс. Виконуючи математичні завдання, працюючи в парах, діти шукають відповідь на проблемне питання: Щоб досягти успіху в житті — потрібні чари або щось сильніше і важливіше? Учні визначали основні задачі уроку через спільну мотиваційно-

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

цільову діяльність. Мотивація полягала в роз'ясненні значущості матеріалу, його використання в реальному житті. Узагальнення знань відбулося у результаті активного сприймання через рішення проблемних ситуацій. Наприкінці уроку в класі засяяв магічний кристал успіху, який складався з граней «наполегливість», «витримка», «відповідальність» та «дружба».

При вивченні теми «Сім'я. Народні традиції» обиралася форма проведення — урок-пісня. Зінтегровані теми з уроків: літературне читання — «Пісня про рушник»; музика — пісня П. Майбороди на слова А. Малишка «Рідна мати моя». На уроці діти заспівали пісню Андрія Малишка та Платона Майбороди «Пісня про рушник», інсценували український народний звичай провів юнака до війська. Поставлена мета уроку, а саме: ознайомити учнів із давнім символом слов'янських народів-вишитим рушником, допомогти усвідомити ідейно-художні особливості твору, його значення як візитної картки України; виховувати любов до матері, Батьківщини; прищеплювати повагу до традицій свого народу, була досягнута.

Тема «Стосунки людей у суспільстві» інтегрується народознавчим матеріалом та темою «Правопис частки НЕ з дієсловами» уроку української мови. Матеріал вивчався на основі пісні О. Пономарьова та Ю. Рибчинського «Три поради». Поєднання цих тем дає змогу одночасно, не перевантажуючи дітей, вирішити завдання з розвитку мовленнєвої компетентності дітей та провести досить об'ємну виховну роботу на уроці. Використання тексту пісні уможлиблює не тільки проілюструвати основний програмовий матеріал, а й підвищити активність учнів, безпосередньо пов'язати навчання з життям. Слова пісні «Не рубай тополю, не ламай калину — світлу пісню журавлину» стали гарною настановою для учнів.

Важливе місце в досвіді роботи займають проектні технології. Тема «Вияви характеру» інтегрується з темою курсу «Християнська етика» «Людські чесноти». Разом з батьками була виконана робота над проектом «Кругообіг добра у світі». Діти разом з учителями вивчили правила спілкування за Буквариком емоцій, навчилися розрізняти поняття «добро», «зло», разом склали правила руху Дорогою Добра та створили чарівне Дерево

*Запровадження інтегрованого підходу до навчання
в закладах дошкільної та початкової освіти*

Добрих справ. Урок допоміг учням пізнавати й сприймати морально-етичні цінності та застосовувати їх у своїй поведінці, розвинути здатність долати труднощі, безкорисно чинити добро, викликав бажання бути потрібним людям.

Захоплюючою і корисною для учнів була робота над життєтворчими проектами «Посади дерево», «Калина як символ миру». У рамках цих проектів учні разом з батьками посадили та доглядали на пришкільній ділянці спеціально привезені смерічки та кущі калини. Життєтворчі проекти дають змогу наблизити навчальний процес до реального життя, яке протікає за стінами класної кімнати, і сам урок стає життям для дітей.

Інтегровані уроки можуть бути досить різноманітними як за формами роботи, так і за змістом, вдалим буде використання парних, групових форм роботи тощо. Такі уроки не можуть стати щоденними, бо «саме життя підказує, що в підготовці та проведенні уроків, навіть у межах однієї теми неприпустимий штамп» [4, с. 79]. А інтегрований урок — це і є ліквідація штампів, рутини, одноманітності, це зміни і розвиток.

Таким чином, життєтворче спрямування інтегрованих уроків «Я у світі» виявляється в розвитку навичок продуктивного спілкування; придбанні життєво-необхідного досвіду; розширенні соціального простору діяльності; емоційному розвитку учнів; зростанні пізнавального розвитку учнів; включенні учнів у творчу діяльність; створенні умов для збереження психічного здоров'я школярів. Інтегровані уроки розвивають потенціал учнів, спонукають до пізнання навколишньої дійсності. Вони формують систему знань, узагальнюють вміння і навички, активізують пізнавальну діяльність, посилюють світоглядну спрямованість інтересів учнів, що в цілому забезпечує всебічний розвиток життєтворчої особистості.

Упровадження досвіду в навчально-виховний процес може бути ефективним лише за умов систематичності використання, дотримання основних принципів реалізації, креативності педагога, формування стійкої навчальної та життєвої мотивації учнів.

Література

1. Єрмаков І.Г. Теорія життєтворчості – модель школи майбутнього / І. Г.Єрмаков // Директор школи. Україна. – 2009. – № 7–8. – С. 33–45.
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навч. закл. із навчанням українською мовою. 1-4 класи. – К.: Видав. дім «Освіта», 2012. – 392 с.
3. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О.І.Пометун. – К.: Генеза, 2003. – 192 с.
4. Савченко О. Я. Сучасний урок у початкових класах / О. Я. Савченко. – К.: Магістр-S, 1991. – 256 с.

КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЇ У ПОЧАТКОВІЙ ОСВІТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ЯК СКЛАДОВА МЕТА- ПРЕДМЕТНОГО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ

Трусій І.В., Шишка Ю.І.

Апостолівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1
Апостолівської міської ради Дніпропетровської області
E-mail: Olya.v0606@gmail.com

Сьогодні поняття «метапредмет» і «метапредметне навчання» набувають особливої популярності. Це цілком зрозуміло, бо метапредметний підхід закладений в основу Державних освітніх стандартів. Результати оволодіння основними загальноосвітніми програмами можна згрупувати так: особистісні, метапредметні, предметні. При такому підході в учнів формується розуміння предмета, який вивчається, як системи знань про світ.

Метапредмет — це такий нетрадиційний навчальний предмет, який, по-перше, будується на матеріалі одразу декількох навчальних предметів, по-друге, націлений на формування в школярів здібностей. Учитель працює із знаннями, а не з інформацією. Він заснований на інтеграції та на універсальних знаннях. На метапредметних уроках говорять про сенс життя та про життєві цінності. Вони дають відповіді на питання: «Навіщо мені ці знання? Де вони мені знадобляться?»